

Samen werken tegen kindermishandeling
Het Protocol van Moed en de grenzen van het beroepsgeheim

CAMPUS HANDBOEK

HANNE OP DE BEECK
ANNE TANS
KOEN HERMANS

JOHAN PUT
STEFAAN PLEYSIER

Samen werken tegen kindermishandeling

HET PROTOCOL VAN MOED EN DE
GRENZEN VAN HET BEROEPSGEHEIM

D/2014/45/492 – ISBN 9978 94 014 2146 1 – NUR 752 / 821 / 740

Vormgeving cover: Koen Bruyñeel

Vormgeving binnenwerk: Jurgen Leemans

© De auteurs & Uitgeverij Lannoo nv, Tiel, 2014.

Uitgeverij LannooCampus maakt deel uit van Lannoo Uitgeverij,
de boeken- en multimediodivisie van Uitgeverij Lannoo nv.

Alle rechten voorbehouden.

Niets van deze uitgave mag verveelvoudigd worden en/of
openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie,
microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uitgeverij LannooCampus
Erasme Ruelensvest 179 bus 101
3001 Leuven
België

www.lannoocampus.be

Inhoud

INHOUDSTAFEL

Tabellen en figuren	15
Inleiding	19
HOOFDSTUK 1 LITERATUURSTUDIE	23
1. Het Protocol van Moed: een uitgebreid stappenplan in twee draaiboeken	25
1.1 Historiek	25
1.1.1 Nationale Commissie tegen de Seksuele Uitbuiting van Kinderen (1997)	25
1.1.2 Nederlandstalige werkgroep kindermishandeling (1998)	25
1.1.3 Protocol Kindermishandeling Justitie-Welzijn (2010)	26
1.1.4 Protocol van Moed (2012)	26
1.2 Krachtlijnen van het Protocol van Moed	27
1.2.1 Doel	27
1.2.2 Betrokken actoren in Antwerpen	29
1.2.3 Stappen in het kader van het Protocol van Moed	30
1.2.4 Informatie aan de cliënt	36
2. Het Protocol van Moed als een samenwerking tussen politie/justitie en hulpverlening: een verkenning van gelijkaardige initiatieven	37
2.1 CO3: Cliëntgerichte organisatie met drie partners	38
2.1.1 Focus op intrafamiliaal geweld	38
2.1.2 Link met het Protocol van Moed	39
2.2 Drugbehandelingskamer	40
2.2.1 Focus op afhankelijkheidsproblematiek	41
2.2.2 Link met het Protocol van Moed	42
2.3 Child Advocacy Centers en Barnahus	44
2.3.1 Vertrekken vanuit de noden en behoeften van het kind	44
2.3.2 Link met het Protocol van Moed	46
3. Kwaliteitsvol samenwerken en ‘structured decision making’: theoretische inzichten en wetenschappelijke kwaliteitseisen	49
3.1 Kwaliteitsvolle samenwerking	51

3.1.1	Relationele kwaliteitscriteria	52
3.1.2	Organisatorische criteria	56
3.1.3	Contextuele criteria	61
3.2	Gestructureerd beslissingen nemen	62
3.2.1	Identificeren van het probleem, bepalen van de beslissingscontext en de doelstellingen van het overleg, verzamelen van noodzakelijke informatie	63
3.2.2	Analyse van het probleem en ontwikkeling van alternatieven	64
3.2.3	Evaluatie van de alternatieven door de gevolgen in te schatten	64
3.2.4	Selectie uit de alternatieven	64
3.2.5	Opvolging en monitoring	64
3.2.6	'Signs of safety'	65

HOOFDSTUK 2 ONDERZOEKSDESIGN 67

1.	Onderzoeksvragen	69
2.	Procesevaluatie	72
3.	Multimethod design	76
3.1	Juridische analyse	76
3.2	Kwantitatieve analyse van geregistreerde dossiers	78
3.3	Observaties met interviews	78
3.4	Elektronische bevraging van betrokken actoren (websurvey)	82
3.4.1	Ontwikkeling van de vragenlijst	83
3.4.2	Aanschrijven respondenten	83
3.4.3	Beperkingen	86
3.4.4	Analyse	88
3.5	Focusgroepbevraging	88

HOOFDSTUK 3 RESULTATEN VAN DE JURIDISCHE ANALYSE 91

1.	Beroepsgeheim	93
1.1	Algemeen	93
1.2	Uitzonderingen op het beroepsgeheim	94
1.2.1	Uitzonderingen die zowel voor hulpverlening als parket van belang zijn	95
1.2.2	Uitzonderingen die enkel voor hulpverlening van belang zijn	98
1.3	Evaluatie Protocol van Moed	104

1.3.1	Melding	104
1.3.2	Casusgebonden overleg	106
1.3.3	Uitnodiging aan de hulpverleningssector om de vraag vanuit het parket te beantwoorden	113
1.3.4	Inwinnen van informatie bij het parket door het CBJ en het VK	114
2.	Recht op toegang tot het dossier	115
2.1	Algemeen	115
2.2	Evaluatie Protocol van Moed	118

HOOFDSTUK 4 RESULTATEN VAN DE ANALYSE VAN HET REGISTRATIEBESTAND 121

1.	Aantal zaken, kinderen en (mogelijke) daders in het Protocol van Moed	123
2.	Gebruikers van het Protocol van Moed	125
3.	Profiel van kinderen en (vermoedelijke) daders in het Protocol van Moed	129
3.1	Geslacht	129
3.2	Leeftijd	130
3.3	Herkomst (nationaliteit)	131
3.4	Verblijfplaats	132
3.5	Hoedanigheid	133
3.6	Gerechtelijke voorgeschiedenis inzake kindermishandeling	134
4.	Kenmerken van de situaties die aanleiding geven tot het gebruik van het Protocol	135
4.1	Type van de vermoedelijke situatie	135
4.2	Aard van de vermoedelijke feiten	139
4.3	Vermoedelijke gevaarsituaties	141
4.4	Vermoedelijke problemen	142
4.5	Eerder overleg en eerder genomen stappen binnen de hulpverlening	145
5.	(Eind)beslissing in het Protocol van Moed	147
5.1	(Eind)beslissing melding	147
5.2	Eindbeslissing overleg	149
5.3	Doorstroming tussen melding, overleg en risico-inschatting	152
6.	Samenvatting van de bevindingen	153

HOOFDSTUK 5 RESULTATEN VAN DE OBSERVATIES MET TELEFONISCHE TERUGKOPPELING VAN CASUSGEBONDEN OVERLEG 155

1.	Kwaliteitsvolle samenwerking	157
2.	Gestructureerd beslissingen nemen	172
2.1	Aanvragen van het overleg	172
2.2	Ontvangst	173
2.3	Bepalen van de beslissingscontext, verzamelen van noodzakelijke informatie	175
2.4	Ontwikkeling van alternatieven en het inschatten van gevolgen	175
2.5	Afweging en selectie	178
2.6	Opvolging en monitoring	179
3.	Uitkomst van het overleg	181
3.1	Draagvlak van de beslissing	181
3.2	Tegemoetkoming aan vooropgestelde doelstellingen: betere inschatting van de situatie	182
3.3	Neveneffecten	183
3.3.1	Gedachtewisseling en expertise vanuit verschillende perspectieven	183
3.3.2	Delen van verantwoordelijkheid	183
3.3.3	'Buffer' voor melding	184
3.3.4	Meerwaarde tegenover vroeger	185
3.3.5	Negatieve aspecten	186
4.	Conclusie	187
4.1	Kwaliteitsvolle samenwerking	187
4.2	Gestructureerd beslissingen nemen	188
4.3	Uitkomst	191

HOOFDSTUK 6 RESULTATEN VAN DE WEBSURVEY 193

1.	Achtergrond van de respondenten	195
2.	Ervaringen met het Protocol van Moed	197
3.	Redenen om geen gebruik te maken van het Protocol	198
4.	Acute melding op basis van het Protocol van Moed	201
5.	Casusgebonden overleg in het kader van het Protocol van Moed	203
6.	Vragen van politie/parket op basis van het Protocol van Moed	207
7.	Informatie aan de cliënt	208
8.	Bestaansredenen en doelstellingen van het Protocol van Moed	211

5.6	Persoonsgebonden aspecten	255
5.7	Politie	256
5.8	Werkdruk	256
5.9	Feedback	256
5.10	Communicatie met de cliënt	257

HOOFDSTUK 8 DISCUSSIE EN CONCLUSIES 259

1.	Beschrijvend: Hoe wordt het Protocol van Moed door de verschillende actoren gebruikt?	261
1.1	Voor hoeveel zaken werd het Protocol van Moed gedurende de proefperiode gebruikt?	261
1.2	Voor welke types van kindermishandeling wordt het Protocol van Moed het vaakst gebruikt?	261
1.3	In welke mate gebruiken de betrokken actoren het Protocol van Moed? Wie gebruikt het Protocol het meest/het minst?	262
1.4	Wat zijn redenen om geen gebruik te maken van het Protocol van Moed?	262
1.5	Beschikken de actoren over voldoende informatie over het Protocol van Moed?	263
1.6	Welke informatie wordt gecommuniceerd naar de cliënt? Wanneer vindt de communicatie plaats? Wie neemt deze communicatie op?	265
1.7	Hoeveel zaken werden er tijdens de proefperiode gemeld in het kader van het Protocol van Moed?	266
1.8	Welke types van zaken worden gemeld?	266
1.9	Welke actoren melden het vaakst?	267
1.10	Voor hoeveel zaken werd tijdens de proefperiode een casusgebonden overleg aangevraagd?	267
1.11	Welke types van zaken worden op een casusgebonden overleg ingebracht?	267
1.12	Welke actoren maken het vaakst gebruik van het casusgebonden overleg?	268
1.13	In welke mate wordt binnen de hulpverlening overlegd alvorens de zaak op het overleg werd ingebracht?	268
1.14	Hoe verloopt een casusgebonden overleg? Via welke structuur komt de besluitvorming tot stand?	269

1.15	Bestaat bij de betrokken actoren voldoende duidelijkheid over de rol- en taakverdeling binnen het casusgebonden overleg?	270
1.16	Welke informatie wordt wel/niet gecommuniceerd op het casusgebonden overleg? Waarom wel/niet?	271
1.17	Voor hoeveel zaken wordt er in het Protocol van Moed door het VK en het CBJ informatie gevraagd aan het parket in het kader van een risico-inschatting?	272
1.18	Voor welke types van zaken wordt een risico-inschatting gemaakt?	272
1.19	In welke mate wordt door politie en parket informatie ingewonnen over het al dan niet volgen van een begeleiding of hulpverleningstraject door de cliënt? Wordt deze vraag ook daadwerkelijk beantwoord vanuit de hulpverlening? Waarom (niet)?	272
2.	Evaluerend: Brengt het Protocol van Moed een meerwaarde in de aanpak van individuele gevallen van kindermishandeling ten opzichte van de traditionele werkwijze?	274
2.1	Stromen via het Protocol van Moed acute situaties van kindermishandeling sneller door naar justitie?	274
2.2	Kan het parket via het Protocol van Moed een nauwkeurige inschatting maken van gestarte, verdergezette of beëindigde hulpverleningsinitiatieven?	275
2.3	Kunnen het VK en het CBJ op basis van de risico-inschatting voorzien door het Protocol van Moed meer onderbouwde beslissingen nemen inzake het opstarten van hulpverlening?	275
2.4	Leidt het casusgebonden overleg voorzien door het Protocol van Moed tot een kwaliteitsvolle beslissing met een ruim draagvlak?	276
2.5	Leidt het casusgebonden overleg voorzien door het Protocol van Moed tot een doorbraak in chronische, complexe dossiers van kindermishandeling?	278
2.6	Beantwoordt de samenwerking die door het Protocol van Moed tot stand wordt gebracht, en in het bijzonder het casusgebonden overleg, aan de kwaliteitseisen van vertrouwen, een evenwichtige machtsverdeling, duidelijke communicatie, gemeenschappelijke doelen, leiderschap/bestuur en engagement?	280
2.7	Zijn er onverwachte positieve neveneffecten?	284
2.8	Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden die – de Antwerpse context overstijgend – bepalen of samenwerking tussen politie, justitie en hulpverlening een meerwaarde brengt in de aanpak van kindermishandeling?	285

2.9	In welke mate zijn de samenwerkingsvormen die tussen justitie en hulpverlening in het kader van het Protocol van Moed ontstaan, verenigbaar met het recht?	286
2.10	Heeft het Protocol van Moed impact op de vertrouwensrelatie van de hulpverlener met zijn cliënt?	288
2.11	In welke mate brengt het Protocol van Moed voor de betrokkenen extra taken of kosten met zich mee? Hebben zij voldoende ruimte in hun reeds bestaande takenpakket om ze op te nemen?	290
2.12	Zijn er nog andere negatieve neveneffecten?	291

HOOFDSTUK 9 AANBEVELINGEN 297

1.	Algemene aanbevelingen	300
1.1	Aanpassingen aan het draaiboek	300
1.2	Wetgeving	302
1.3	Organisatie van het casusgebonden overleg	303
1.4	Feedback	305
1.5	Kennis en coördinatie	305
1.6	Praktische organisatie	307
1.7	Opvolging, onderzoek en rapportage	308
2.	Aanbevelingen met het oog op uitbreiding naar andere gerechtelijke arrondissementen	308
2.1	Uitbreiding	308
2.2	Vorming	309
2.3	Partners	309
2.4	Relaties en draagvlak	309
2.5	Organisatie van het casusgebonden overleg	310

Referenties 313

Bijlagen 319

Tabellen en figuren

TABELLEN EN FIGUREN

Tabel 1. Mogelijke verschillen in de aanpak van kindermishandeling tussen de gerechtelijke sector en de hulpverleningssector die de samenwerking zouden kunnen bemoeilijken	55
Tabel 2. Onderzoeksvragen	70
Tabel 3. Overzicht van het gebruik van het Protocol van Moed gedurende de proefperiode	124
Tabel 4. Kinderen (voor melding en overleg) en (mogelijke) daders (risico-inschatting) voor wie de standaardfax werd gebruikt	125
Tabel 5. Actoren die het Protocol van Moed gebruikten (N=aantal kinderen voor melding/overleg, aantal daders voor risico-inschatting)	127
Tabel 6. Geslacht van de kinderen die aangemeld worden/voor wie een overleg wordt aangevraagd	129
Tabel 7. Leeftijd van de kinderen die aangemeld worden/voor wie een overleg wordt aangevraagd op het moment van registratie	130
Tabel 8. Leeftijd van de vermoedelijke daders bij melding en overleg (N=aantal kinderen)	131
Tabel 9. Herkomst van de kinderen die aangemeld worden/voor wie een overleg wordt aangevraagd	131
Tabel 10. Verblijfplaats van de kinderen die aangemeld worden/voor wie een overleg wordt aangevraagd	133
Tabel 11. Hoedanigheid van de individuen voor wie het Protocol van Moed wordt gebruikt	133
Tabel 12. Gerechtelijke geschiedenis van kinderen/gezinnen voor wie het Protocol van Moed wordt gebruikt	134
Tabel 13. Gerechtelijke voorgeschiedenis van verdachten in het Protocol van Moed	135
Tabel 14. Type vermoedelijke situatie van de kinderen die aangemeld worden/voor wie een overleg wordt aangevraagd	136
Tabel 15. Type vermoedelijke situatie waarvoor een risico-inschatting wordt uitgevoerd (N=daders)	138
Tabel 16. Aard van de vermoedelijke feiten waarvoor gemeld wordt/een overleg wordt aangevraagd (N=aantal kinderen)	140
Tabel 17. (Vermoedelijke) gevaarsituatie voor de kinderen die aangemeld worden/voor wie een overleg wordt aangevraagd	141

Tabel 18. (Vermoedelijke) problemen in de gezinnen van de kinderen die aangemeld worden/voor wie een overleg wordt aangevraagd	143
Tabel 19. Eerdere hulpverlening voor de kinderen die aangemeld worden/voor wie een overleg wordt aangevraagd	145
Tabel 20. Overleg binnen de hulpverlening over de kinderen die aangemeld worden/voor wie een overleg wordt aangevraagd	146
Tabel 21. Eindbeslissing voor de kinderen die aangemeld worden	148
Tabel 22. Eindbeslissing voor de kinderen voor wie een overleg wordt aangevraagd	151
Tabel 23. Achtergrondkenmerken van respondenten	196
Tabel 24. Redenen om geen gebruik te maken van het Protocol van Moed	198
Tabel 25. Onderscheid tussen het Protocol van Moed en andere samenwerkingsinitiatieven tussen politie en justitie	199
Tabel 26. Evaluatie standaardformulier en feedback-fax voor acute melding	200
Tabel 27. Evaluatie casusgebonden overleg	201
Tabel 28. Houding ten aanzien van het casusgebonden overleg	205
Tabel 29. Informatie aan de cliënt	209
Tabel 30. Bestaansreden van het Protocol van Moed	212
Tabel 31. Houding ten aanzien van samenwerking onder respondenten die het Protocol niet kennen	213
Tabel 32. Doelstellingen van kwaliteitsvolle samenwerking in en ondersteuning van het Protocol van Moed	214
Tabel 33. Educatieve activiteiten in het kader van het Protocol van Moed	218
Tabel 34. Evaluatie van informatie over het Protocol van Moed	219
Tabel 35. Verschillen tussen sectoren in gepercipieerde ondersteuning bij het Protocol van Moed	220
Tabel 36. Coördinatie van het Protocol van Moed	221
Tabel 37. Verschillen tussen sectoren en hulpverleningsorganisaties in gepercipieerde ondersteuning bij het Protocol van Moed	222
Tabel 38. Resultaten van het Protocol van Moed	225
Tabel 39. Mogelijke neveneffecten van het Protocol van Moed	226
Figuur 1. Ervaringen van respondenten met het Protocol van Moed	197

Inleiding

‘Iedereen is het erover eens: kindermishandeling moet aangepakt worden. Kinderen hebben recht op hulp en veiligheid. Justitie en hulpverlening hebben elkaar nodig om kindermishandeling te bestrijden.’ Met deze aansporende oproep wordt het draaiboek voor hulpverleners van het project Protocol van Moed ingeluid. Toch vat deze opening onmiddellijk samen waar het Protocol van Moed voor staat: in dit proefproject werken politie, justitie en hulpverlening nauwer samen door hun informatie beter op elkaar af te stemmen, om zo de aanpak van kindermishandeling te versterken.

Na een lange voorgeschiedenis, die in 1997 begon met de aanbevelingen van de Nationale Commissie tegen de Seksuele Uitbuiting van Kinderen, werd in januari 2012 in het gerechtelijk arrondissement Antwerpen gestart met het proefproject Protocol van Moed. Dit project betreft een experiment inzake spreekrecht, waarbij tussen politie, justitie en hulpverlening afspraken worden gemaakt om de grenzen van het beroepsgeheim in acute of complexe zaken van kindermishandeling af te tasten met het oog op het veiligstellen van de betrokken kinderen. De naam van dit project verwijst in die zin naar de moed die het vergt van de betrokken partners om de grenzen van hun beroepsgeheim af te tasten en zo mogelijk zelfs te overschrijden.

Precies het experimentele en enigszins controversiële karakter van dit project roept de vraag op in welke mate en op welke manier dit Protocol daadwerkelijk wordt gebruikt door de partners en ook wat de meerwaarde en de beperkingen van dit Protocol zijn. Deze evaluatiestudie tracht hierop zicht te krijgen en eventuele aanpassingen mogelijk te maken, met het oog op een eventuele consolidering van het project in het gerechtelijk arrondissement Antwerpen en/of een potentiële uitbreiding naar andere gerechtelijke arrondissementen.

Het onderzoek verloopt simultaan met de uitvoering van het proefproject in het gerechtelijk arrondissement Antwerpen. De studie betreft bijgevolg een procesevaluatie, waarbij de implementatie van het project van nabij wordt opgevolgd en waar nodig wordt bijgestuurd. Typisch voor een procesevaluatie is dat ze zich situeert in een beperkte context. Zo ook de studie van het Protocol van Moed: de resultaten van dit onderzoek hebben enkel betrekking op het gerechtelijk arrondissement Antwerpen. Voorts worden in een procesevaluatie slechts voorlopige indrukken opgedaan. Gezien het gaat om een proefcontext, kunnen de resultaten niet als representatief worden beschouwd voor een eventuele toekomstige reguliere werking. Een aantal zaken kan immers nog veranderen: zo kan het programma doorheen de tijd nog meer bekend worden bij de partners of het brede publiek, kunnen er nog bepaalde modaliteiten worden

bijgesteld enzovoort. Bij het lezen van de onderzoeksresultaten met betrekking tot dit project dient, met andere woorden, rekening te worden gehouden met het contextuele karakter ervan.

Om een zo compleet mogelijk beeld van het project te bekomen, wordt het onderzoek gebaseerd op het principe van triangulatie waarbij verschillende complementaire onderzoeksmethoden worden ingezet. Het multimethod design dat in dit licht is uitgewerkt, bestaat uit de volgende vijf luiken: (1) een juridische analyse die zich richt op de verenigbaarheid van de informatie-uitwisseling die in het kader van het Protocol van Moed tot stand komt met het recht; (2) een analyse van een registratiebestand waarin basiskenmerken over de zaken waarvoor een beroep wordt gedaan op het Protocol worden bijgehouden; (3) een analyse van observaties met telefonische terugkoppeling over één specifiek onderdeel van het Protocol van Moed, namelijk het casusgebonden overleg tussen hulpverlening en justitie; (4) een analyse van een websurvey die werd afgenomen in de bredere groep van (potentiële) gebruikers van het Protocol; (5) een analyse van focusgroepgesprekken met een beperkte groep van (potentiële) gebruikers van het Protocol, waarin de bevindingen uit de voorgaande onderzoeksluiken verder worden uitgediept.

Na een bredere literatuurstudie in hoofdstuk 1 (waarin het Protocol van Moed wordt toegelicht) en een voorstelling van het wetenschappelijk kader van waaruit deze studie vertrekt in hoofdstuk 2, volgt in hoofdstuk 3 tot en met 7 een uiteenzetting van de resultaten van de vijf onderzoeksluiken. In hoofdstuk 8 worden vervolgens de belangrijkste resultaten uit deze vijf luiken samengebracht in een bredere discussie, waaruit een aantal samenvattende conclusies wordt getrokken. Deze conclusies worden ten slotte in hoofdstuk 9 vertaald in concrete beleidsaanbevelingen, met het oog op het eventueel verderzetten en/of uitbreiden van dit project.

HOOFDSTUK 1

Literatuurstudie

1. HET PROTOCOL VAN MOED: EEN UITGEBREID STAPPENPLAN IN TWEE DRAAIBOEKEN

1.1 Historiek

1.1.1 Nationale Commissie tegen de Seksuele Uitbuiting van Kinderen (1997)

De wortels van het Protocol van Moed zijn in beginsel te situeren in de aanbevelingen die geformuleerd werden in het eindrapport van de Nationale Commissie tegen de Seksuele Uitbuiting van Kinderen (1997) (Xa, 2012; Xb, 2012) (verder in dit rapport afgekort als NCSUK). De aanleiding voor de oprichting van deze commissie was de publieke verontwaardiging in de nasleep van de zaak Dutroux,¹ waarbij het beleid door het volk opgeroepen werd tot een betere aanpak van geweld tegen kinderen: ‘Dit om zo mee te waarborgen dat alle vormen van geweld tegen [kinderen] ernstig zullen worden genomen, bespreekbaar zijn en zoveel mogelijk voorkomen en daadwerkelijk ontmoedigd en aangepakt’ (NCSUK, 1997, p. 5).

De aanbevelingen die door deze commissie geformuleerd werden, hebben onder meer betrekking op het inzetten van multidisciplinaire ‘kinderteams’ voor slachtoffers van kindermishandeling, het oprichten van een Raad voor Kindermishandeling die op anonieme basis adviseert inzake situaties die zich op het grensgebied van justitie en hulpverlening bevinden, het invoeren van een meldingsrecht in plaats van een meldingsplicht in zaken van kindermisbruik – vanuit de optiek dat een meldingsrecht sterker een beroep doet op de verantwoordelijkheidszin van de betrokken actoren – en het genereren en formaliseren van samenwerking tussen de justitiële sector en de niet-gerechtelijke hulpverlening door het ontwikkelen van samenwerkingsprotocollen en geformaliseerde interventiemodellen (NCSUK, 1997).

1.1.2 Nederlandstalige werkgroep kindermishandeling (1998)

Naar aanleiding van het rapport van de NCSUK werd in 1998 een Nederlandstalige werkgroep kindermishandeling opgericht, met als doel deze laatste aan-

1. De ontdekking, vervolging en veroordeling van de misdaden van Marc Dutroux deden in België heel wat stof opwaaien, omwille van de wreedheid van de feiten – ontvoering, zeer ernstig misbruik, zware mishandeling, moord – maar ook vanwege de fouten die in het onderzoek naar Dutroux werden gemaakt en de problemen in het Belgische politionele en justitiële systeem die hierdoor aan het licht kwamen.